KNJIŽNICA FRANCETA BALANTIČA KAMNIK

NARAVA JE NAVDIH ZA BRANJE

Metasekvoja na kamniških Žalah.

KNJIGE ZA OTROKE IN MLADINO

Knjige do 3. leta

Petra BARTIKOVA: Drevo. Jezero : Morfemplus, 2019.

»Obiščite stari hrast,« nas k prebiranju povabi poučna kartonka za najmlajše, v kateri odkrivamo vse skrivnosti drevesa in življenja v in ob njem.

Zvezdana MAJHEN: Drevesa : od lipe do bora. Maribor : Založba Pivec, 2015.

Vsebina kartonke je grajena z upoštevanjem didaktičnih načel od bližnjega k daljnemu, od lažjega k težjemu. Vsebuje kratke dvokitične rime o drevesih.

Leposlovje do 9. leta

Ruth Brown: STARO DREVO. Ljubljana : Kres. cop., 2008.

Na starem drevesu se nenadoma pojavi velik X. Le kaj pomeni? Pismonoša Golob nima pojma, tudi drugim stanovalcem se ne sanja, dokler se nekega dne pod drevesom ne znajdejo ljudje… sedaj bo treba združiti moči in živali bodo morale napeti vse sile, da bodo ohranile svoje domove.

Nicoletta Costa: NEČIMRNO DREVO. Ljubljana : Lepa beseda, 2007

V mestu je zrastlo čudovito drevo in z vsakim novim listkom in poganjkom je bilo ponosnejše in bolj nečimrno. Nihče se ga ni smel dotakniti, da ga ne bi poškodoval ali umazal. Skozi leto je drevo zacvetelo, obrodilo in odvrglo liste in pozimi ostalo golo, samo in brez prijateljev. Se bo prihodnjo pomlad zgodba ponovila?

Ivan Gantschev: DREVO KRIŠTOF. Ljubljana : Slovenska knjiga, 1996

Krištof je mlado hrastovo drevo. Iz leta v leto so njegove veje večje in močnejše in kmalu si v njegovi krošnji ptice spletajo gnezda, veverica si uredi duplino. Tudi sova in ostale živali najdejo pri njem zavetje in varnost. To je pravljica o življenju dreves in njihovi pomembnosti za naš planet in življenje na njem.

Davide CALI: Medved poseka gozd. Škofja Loka : Vran, 2011.

V nekem gozdu je živel medved, ki je bil strašno ponosen na svoj ostri meč, s katerim je lahko razsekal vse. Nekoč, ko se je počutil še posebej močan, je s svojim ostrim mečem razsekal gozd. Potem pa se je od nekod vzela poplava in mu odnesla hišo. In medved se odpravi iskat krivca, da ga preseka na pol.

Peter CARNAVAS: Zadnje drevo v mestu. Hoče : Skrivnost, 2018.

V mestu je del, kjer raste zadnje drevo v mestu. To je poseben kotiček, kamor se Edi rad odpelje s svojim triciklom. Nekega dne pa njegovo drevo posekajo in ostane le še štor. Edi najde drobno drevesno vejico, jo posadi in zgodi se čarovnija. Slikanica ima velike tiskane črke in je primerna za bralce začetnike.

Julia DONALDSON: Palčič. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2018.

Mali Palčič (v prevodu Nine Dekleva) ali Hlodko (v prevodu Bine Štampe Žmavc) s svojo družino živi v votlem drevesu. Njegovo potovanje se začne, ko ga nekega jutra pograbi pes in odnese. Potem ni več Palčič, ampak je veja, del gnezda, ladjica, meč … bo še kdaj našel pot domov do svoje žene in otrok?

Dianne HOFMEYR: Ime čarobnega drevesa. Hlebce : Zala, 2013.

Ime čarobnega drevesa je zgodba za otroke, ki uživajo v nesmiselnih imenih in rimah. Zaradi ponavljanja se zdi, da je zgodba potovanje, ki se še posebej dobro sliši, če jo pripovedujemo ob kakšnem preprostem inštrumentu, s katerim ustvarjamo ritem.

Špela KOBLAR HABIČ: Leseno srce mlade jelke : na drevesu upanja. Murska Sobota : Ajda, 2019.

Kako visoko lahko zraste mala jelka, ki si želi videti morje? Skoraj do neba. Saj če si nekaj zares močno želiš in se potrudiš, se ti želja uresniči. Slikanico krasijo prepoznavne ilustracije Ane Razpotnik Donati.

Branka Hubman: MEDVED JAKA ORGANIZIRA ČISTILNO AKCIJO. Preserje : Morfem, 2008.

Pomlad prihaja in medved Jaka se zato odloči, da bo treba očistiti gozd. Živali sprva niso navdušene, a kmalu si premislijo in pomagajo medvedu pri veliki čistilni akciji.

Polona KUNAVER LIČEN: Skrivnostni gozd. Kranj : Narava, 2017.

Ob robu pragozda živijo in se igrajo trije prijatelji: Veno, Ruta in Oskar. Nekega dne pa jih skrivnostni glasovi povabijo v gozd. Radovednost jih premaga in stečejo med mogočna drevesa, kjer jih čakajo gozdni prebivalci in nepoznane dogodivščine.

Oren LAVIE: Medved, ki ga prej še ni bilo, in čarobni gozd. Hlebce : Zala, 2017.

Pravljica o medvedu, ki išče samega sebe in odkriva, kdo sploh je in o čarobnem gozdu, skozi katerega hodi in se srečuje z njegovimi prebivalci, ki mu pomagajo pri iskanju odgovorov na vprašanja o njem, navdušuje bralce vseh starosti.

Dragan MILKOVIČ: Zgodba o lipi. Ljubljana : Buča, 2017.

Zgodba o lipi je zgodba o življenju drevesa, o tem, za kaj vse je lipa dobra v času ko razkošno raste in za kaj se njen les lahko porabi, ko jo nekega dne vihar tako poškoduje, da jo morajo posekati. Slikanico odlikujejo izvrstne ilustracije Daše Simčič.

M. MUKUNDAN: Stekleno drevo. Ljubljana : KUD Sodobnost International, 2014.

Zgodba o steklenem drevesu prihaja iz Indije. Na mestu, kjer je rasla čudovita magnolija, mojster izdela stekleno drevo, ki se leskeče in blešči v soncu. Prihajajo ga občudovat od blizu in daleč. A kljub temu, da je novo drevo res lepo, njegovi cvetovi ne dišijo, na vejah v steklenih gnezdih ptice ne gnezdijo in po njegovih vejah nihče ne pleza. Zgodba o lepoti narave in spoštovanju.

Barður OSKARSSON: Drevo. Hlebce : Zala, 2017.

Ob prebiranju te slikanice se lahko vprašamo, če je res treba verjeti čisto vsemu, kar slišimo ali pa je kdaj prav, da naredimo in odkrijemo stvari in svetove, ki si jih želimo.

Danny PARKER: Drevo : majhna zgodba o velikih stvareh. Hoče : Skrivnost, 2017.

Majhen poganjek zraste v zavetju mogočnega drevesa in se ob njem počuti varno in močno. V nevihti se staro drevo zruši in mladika ostane sama. Ob rasti spoznava, kako vsak konec lahko pomeni nov začetek.

Marlenka STUPICA: Čudežno drevo. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2014.

Na vprašanje, zakaj je drevo čudežno, drevo ne zmore odgovoriti, ker drevesa ne govorijo, ne čivkajo, ne regljajo in niti ne žvižgajo ali meketajo. Drevesa vso svojo čudežnost pokažejo. S cvetovi, plodovi in rastjo. Čudežno drevo je avtorska slikanica Marlenke Stupice, ki je za svoja dela prejela številna priznanja, med drugim tudi Levstikovo in Prešernovo nagrado.

Petra ŠUŠTAR: Čarobno drevo. Kamnik : samozaložba, 2019.

Branje Čarobnega drevesa je pravljična meditacija, ki ni namenjena samo otrokom. Bralec naj jo bere počasi in čuteče, da pusti poslušalcem dovolj časa za doživljanje zgodbe in oblikovanje lastne vizualizacije. Vtise in občutke po branju lahko zapišete ali narišete. Avtorica poudari, da slikanica ni namenjena enkratnemu branju, kadar koli začutite, da vam manjka vere vase, se vrnite v slikanico in poiščite svoje čarobno drevo.

Petra ŠUŠTAR: Smaragdni gozd želja. Kamnik, samozaložba, 2018.

Za celovito doživetje zgodbe v Smaragdnem gozdu želja sta potrebna dva: bralec, ki nežno in z občutkom prebere zgodbo in poslušalca vodi skozi meditacijo smaragdnega gozda in poslušalec, ki naj se udobno namesti, zapre oči in prisluhne zgodbi. Avtorica poudari, da slikanica ni namenjena enkratnemu branju, kadar koli začutite strah, žalost ali skrbi, se lahko zaupate pravljičnim junakom smaragdnega gozda.

Alenka ŽUMBAR: Drugačna zgodba o hrastu. Lukovica : Eko knjiga, 2011.

Slikanica ima močno ekološko noto in pripoveduje o nesmiselnem izsekavanju gozdov, ki poteka veliko hitreje kot pa drevesa lahko spet zrastejo nazaj. Uničujemo pljuča našega planeta in tega se premalo zavedamo.

Mireille Messier: MOJA VEJA. Hlebce : Zala, 2017.

Po ledenem viharju, ki poškoduje drevo, na katerem se je deklica gugala in igrala, ostane na tleh odlomljena veja. Kaj naj zdaj z njo? Ne more več plezati in se gugati na njej. A sosed reče, da ima veja potencial. Ga ima res? Dober načrt in malo domišljije in odlomljena veja lahko postane…

Vesna Radovanovič: GNEZDO. Murska Sobota : Ajda, IBO Gomboc, 2012.

Med oljčnimi vejicami sta si spletla gnezdo kos in kosovka. Maruša skupaj z dedkom opazuje njun napredek, in vse, kar se dogaja v gnezdu in okoli njega. Kmalu potem, ko se izvalijo drobceni mladi kosi, staro drevo napadejo mravlje in cela družina združi znanje in moči, da bi rešili malo kosjo družino.

Shel SilverStein: DREVO IMA SRCE. Celje : Celjska Mohorjeva družba : Društvo Mohorjeva družba, 2011.

V slikanici spremljamo življenje drevesa in ob tem odraščanje dečka. Deček in drevo sta velika prijatelja in drevo iz ljubezni do njega izpolnjuje njegove želje eno za drugo. Iz ljubezni mu podari najprej svoje sadeže, potem veje, nato svoje deblo, tako da od drevesa ostane samo še štor, fant pa se postara in ko si kot sivolas starec odpočije na starem štoru, se spet najdeta.

Poučne do 9. leta

Nuša TURK: Palčki, skrivnostni prebivalci gozda. Kranj : Narava, 2019.

Pravijo, da ima vsako drevo svojega palčka in takšne, kot so lastnosti drevesa, takšen je tudi njegov palček. V knjigi je predstavljenih deset drevesnih vrst v naših gozdovih: bukev, jelka, smreka, macesen, bor, hrast, jesen, gaber, breza in lipa.

Petra Bartikova: Leto v gozdu : kako živijo živali v gozdu. Jezero : Morfemplus, 2018.

Dobrodošli v gozdu, kjer je vsak dan drugačen. V tej privlačni poučni slikanici z zavihki so skozi vse leto predstavljene gozdne živali in v knjižicah zloženkah predlagane različne zanimive dejavnosti, ki jih lahko počnemo v gozdu: si naredimo herbarij, izdelamo periskop za opazovanje divjih živali, kaj vse si lahko izdelamo iz plodov ali pa opazujemo sledi v snegu.

Leposlovje od 10. leta dalje

Katherine APPLEGATE: Drevo želja. Zagorje ob Savi : Ocean, 2019.

Severni rdeči hrast (Quercus rubra) je med najpogostejšimi drevesi v Severni Ameriki. Njegovo lubje je razbrazdano in sivo, jeseni pa se odene v tako čudovite barve, da je njegovo ime Rdeči slab približek resničnim barvam, ki ga krasijo. V soseski, kjer razpreda svoje mogočne korenine, ima posebno mesto: rečejo mu drevo želja. Vsako leto ljudje nanj obesijo na krpice ali koščke papirja napisane želje in z njimi ovijejo katero od njegovih vej. Na to je Rdeči še posebej ponosen. Nekega dne pa se lastnica odloči, da je čas, da hrast poseka. Sita je vsakokratne poplave, saj hrastove korenine mašijo odtočne cevi. Ampak na srečo velikega drevesa ni tako lahko posekati. Drevo želja je duhovit in topel mladinski roman, ki poudarja pomen sprejetosti in prijateljstva.

Roald DAHL: Bine in milinci. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2018.

»Bojte se, bojte Hudobčeve hoste!

Noter že pridete, ven pa ne boste!«

Tako pesem mama recitira Binetu, a ta se kljub temu nekega dne odpravi skozi okno sobe pogledat, če v njem res živijo gobcorogi, zavratne žrebube, bruheži in ostali grozljivi krvoločni zobopulski skalometaški bruheži. Zateče se na orjaško drevo, kjer spozna milince. In pustolovščina se lahko začne.

Andrzej MALESZKA: Čarobno drevo. Rdeči stol. Ljubljana : Družina, 2015.

Neke noči v strašni nevihti strela razkolje in podere mogočni hrast, za katerega se izkaže, da gre za začarano drevo. Les odpeljejo in razžagajo in iz njega izdelajo na stotine različnih predmetov in vsak ohrani delček čarobnosti. Rdeči stol lastniku izpolni vsako željo. Dobro ali slabo.

Po seriji so posneli film. Za Rdeči stol je avtor prejel nagrado IBBY za najboljšo otroško knjigo leta 2009.

Andrzej MALESZKA: Čarobno drevo. Skrivnost mostu. Ljubljana : Družina, 2015.

Neke noči v strašni nevihti strela razkolje in podere mogočni hrast, za katerega se izkaže, da gre za začarano drevo. Les odpeljejo in razžagajo in iz njega izdelajo na stotine različnih predmetov in vsak ohrani delček čarobnosti. V tokratni pustolovščini se zaradi neuslišane ljubezni vse postavi na glavo, druščina se v leteči hiši odpravi v Benetke.

Colin Dann: ŽIVALI IZ GMAJNICE. Ljubljana : Modrijan, 2010.

Živali iz Gmajnice so v nevarnosti. Ljudje s svojimi rušilnimi stroji krčijo njihov bivalni prostor in ko je uničen še zadnji vodni vir, se znajdejo pred težko odločitvijo, da zapustijo svoje domove. A kako naj Jazbec, Lisjak, Sova, Krastača, Krt, Jež, Fazan, Podlasica, Zajec, Gad, Postovka in drugi zapustijo Gmajnico, in še pomembneje – kam naj gredo? Tako se začne dolgo potovanje, na katerem bodo na preizkušnji prijateljstvo, strpnost in sodelovanje.

Tina ARNUŠ PUPIS: Za devetimi drevesi. Dob pri Domžalah : Miš, 2017. (Zbirka Miškolinke)

Za devetimi drevesi je zbirka desetih živalskih zgodbic, ki so primerne za začetniške bralce ali za branje v nadaljevanjih. Knjigo odlikujejo izvrstne ilustracije Tanje Komadina.

Irene COHEN JANCA: Tudi drevesa jokajo. Ljubljana : Novi svet, 2012.

V tej presunljivi slikanici nam kostanj s Prinsengracht 263 v Amsterdamu pripoveduje zgodbo o trinajstletni deklici, ki ga opazuje skozi okno in vestno piše svoj dnevnik. To je bila Anna Frank.

Albert Wendt: HENRIKIN STREŠNI VRT. Ljubljana : KUD Sodobnost International, 2019.

Na strehi hiše iz majhnega kupčka mahu nenadoma zrasteta dve drobni brezi. In kjer že nekaj raste, zraste kmalu še več: počasi nastane pravcati mali strešni vrt. Čudaški krovec, in Henrika, dvanajstletna deklica, na streho pritovorita dodatno zemljo, prinašata cvetlice in skrbno negujeta krhki zeleni kotiček. A v hiši je več stanovalcev in med njimi tudi gospa, ki kmalu zahteva, da se mali vrtiček odstrani za vedno.

Poučne od 10. leta dalje

David BURNIE: Drevo : od drobnega semena do močnega gozda. Tržič : Učila International, 2011.

V tej bogato ilustrirani zbirki je drevo predstavljeno po njegovih pomembnih delih: koreninah, skorji in deblu, vejah, listih, razmnoževanju ter semenih in plodovih. Zanimivo je poglavje o mitih in legendah o drevesih, dodan je tudi slovarček uporabljenih izrazov.

Knjiga je izšla v zbirki Brezmejnost znanja.

Jim PIPE: Ne bi hotel živeti brez dreves. Maribor : hiša knjig, Založba KMŠ, 2018.

Bi znali našteti 7 koristi, ki jih imamo zaradi dreves? Brez skrbi, če ne. Spoznali jih boste v tej zanimivi knjigi. Tudi to, da se najbolj strupeno drevo na svetu imenuje Hippomane mancinella, ki z listi lahko zastrupi vodo, če pojemo sadež, pa lahko celo umremo. Na srečo raste v tropskih gozdovih obeh Amerik.

Camila DE LA BEDOYERE: Poišči 50 dreves : kako prepoznaš 50 vrst. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2015.

V preprostem priročniku je predstavljenih 50 različnih drevesnih vrst, listavci in iglavci. Za vsako drevo je pripravljen kratek opis drevesa, slika ali fotografija lista, cveta, plodov in celotnega drevesa z obliko krošnje in podatek o zimzeleni ali listopadni vrsti. Opisom sledi kratek pojmovnik z razlago uporabljenih pojmov.

Barbara BAJD: Moji prvi listavci : preprost določevalni ključ. Celovec : Mohorjeva družba, 2012.

Moji prvi listavci je preprost določevalni ključ, s katerim lahko razlikujemo in določamo listnata drevesa in grme glede na obliko listov in obliko listnega roba. V ključu je drevo ali grm predstavljeno z opisom in nazornimi fotografijami. Opisanih je 22 vrst.

Barbara BAJD: Moji prvi iglavci : preprost določevalni ključ. Ljubljana : Hart, 2020.

Moji prvi iglavci je preprost določevalni ključ, s katerim razlikujemo in določamo iglavce glede na obliko, smer rasti, prerez iglic in po obliki plodov – storžev. V knjižici so predstavljene vrste iglavcev, ki rastejo v Sloveniji.

Woiciech GRAIKOWSKI: Drevesa. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2019.

Navajeni smo pogleda na drevesa in na lesene predmete, ki nas obdajajo, tako da kar postajajo neopazen del nas in pogosto spregledamo njihovo lepoto in pomen, ki jih imajo za nas. Odlična slikanica nas vabi, da ponovno odkrijemo lepoto dreves, zato se podajte v gozd in ga raziščite.

Bärbel OFTRING: Gremo v gozd! : 88 namigov za odkrivanje in doživljanje gozda. Olševek : Narava, 2012.

V gozdu nas čaka veliko doživetij in če želite gozd približati otrokom, je Gremo v gozd! odličen priročnik za to. Prinaša veliko idej za vsakovrstna doživetja v gozdu v vseh letnih časih, podnevi in ponoči: prepoznavanje živalskih sledi, odkrivanje duplin, pomen gozdarskih oznak na drevju, poslušanje glasov divjih živali… Ideje so predstavljene po letnih časih.

Poezija

Jure JAKOB: Tri vrane s platane : o živalih, otrocih in drevesih. Dob pri Domžalah : Miš, 2018.

Tri vrane s platane je pesniška slikanica s pesmimi o dvanajstih drevesih. Na koncu za radovedne bralce še dodatek o zanimivosti o posameznih drevesih.

Jure JAKOB: Skrivni gozd. Dob pri Domžalah : Miš, 2017.

»Tam je dolina, po kateri teče reka.
Na drugi strani reke stoji prva smreka.
Do nje se pride čez leseni most.
Tam je vhod v skrivni gozd.«

V tej pesniški slikanici najdete pesmi o prebivalcih skrivnega gozda, o tistih, ki tam živijo in tistih, ki se tam samo občasno malo zadržijo.

»Le en dotik narave in ves svet je bolj prijazen.« W. Shakespeare

Na fotografiji Keršmančev park v Kamniku.

Leposlovje od 13. leta dalje

Isabel ALLENDE: Pigmejski gozd. Tržič : Učila International, 2005.

Pigmejski gozd je tretja knjiga pustolovskih zgodb, ki jih je Isabel Allende posvetila svojim vnukom. Po slikovitem safariju s sloni sta Jaguar in Orlica očarana nad neokrnjeno naravo, ljudmi, običaji in kulturo stare Afrike in ko se zdi, da se bo potovanje mirno končalo, se znajdejo na brezpotju afriškega pragozda. Po zasilnem pristanku so prepuščeni komarjem, krokodilom in tiranom, ki z nasiljem obvladujejo neskončnost neizprosne afriške džungle in reševanje pogrešanih misijonarjev postane skrajno nevarno, tako kot znata biti mračni in neizprosni samo človeška tiranija in nespamet.

Michael Dorris: DEČEK PO IMENU VIDI ZA DREVESI. Tržič : Učila, 1999.

V mladinskem romanu Deček po imenu Vidi za drevesi je na občuten način podana zgodba malega posebnega indijanskega dečka. «Včasih,« je rekla poglavarka, »gozd potrebuje nekoga, da opravi nemogoče … Nekoga, ki je sposoben videti, kar ni mogoče videti.«

Eva Ibbotson: POTOVANJE DO REKE MORJA. Tržič : Učila International, 2006.

Neukročena džungla in eksotičen svet amazonskega pragozda sta v delu opisana z naklonjenostjo pravega poznavalca in ljubitelja, ali kot pravi avtorica, da »tisti, ki o Amazoniji razmišljajo kot o zelenem peklu, prinašajo v to prekrasno deželo svoj strah in svoje predsodke. O tem, ali se nam nek kraj zdi kot nebesa ali pekel, odloča naša notranja naravnanost.« Amazonko in njene skrivnosti skupaj s prijatelji odkriva osirotela deklica Maia.

»Trije kostanji v žepu človeka obvarujejo pred vsako boleznijo.«

(slovenska ljudska vraža, cit. po Šašelj, 1936)

Na fotografiji stari kostanji v Arboretumu Volčji potok.

KNJIGE ZA ODRASLE

STROKA

Mlakar, Vlasta: Rastlina je sveta, od korenin do cveta : tradicionalno znanje o rastlinskem svetu na Slovenskem. Ljubljana : samozaložba, 2015.

Knjiga predstavlja tradicionalno znanje o rastlinskem svetu na Slovenskem in odpira vpogled v tisočletja staro izkustveno znanje naših prednikov o uporabi rastlin v prehranske, zdravilne, gospodarske, estetske in religiozne namene, ki je bilo vselej povezano z nadnaravnim svetom, prek katerega je človek usmerjal svoje duhovno, družbeno in gmotno dojemanje sveta in sebe. (Vlasta Mlakar)

Williams, Florence: Narava zdravi in popravi : zakaj narava pripomore, da smo srečnejši, ustvarjalnejši in bolj zdravi. Ljubljana : UMco, 2018.

Narava zdravi in popravi nazorno prikaže, da je naša vez z naravo veliko pomembnejša za naše umske sposobnosti, kot pa si predstavljamo, ter da celo kratki odmerki v živem svetu naravnega okolja lahko izboljšajo našo ustvarjalnost in razpoloženje. (UMco)

Meike Bosch: Drevesa : prepoznavanje po listih : 64 listavcev in iglavcev. Kranj : Narava, 2018.

Ta vodnik po naravi prikazuje drevesne liste in iglice v njihovi naravni velikosti. Tako jih je mogoče neposredno primerjati s tistimi, ki smo jih našli v naravi. (Emka)

Tompkins, Peter ; Bird, Christopher: Skrivnostno življenje rastlin. Celje : Mavrica, 2000.

Ameriška avtorja, raziskovalni novinar Peter Tompkins in pisatelj Christopher Bird, sta v knjigi poleg prvih raziskav o nadčutnem zaznavanju rastlin, o fantastičnih kemijskih in fizikalnih poskusih z rastlinami predstavila tudi mnogo pionirjev raziskav rastlinskih skrivnosti in njihovo delo. Razmišljala sta tudi o vplivu kemikalij na rastline in človeka, pa radiestezijskem iskanju zdravilnih rastlin, o vrtnih alkimistih in mnogo drugega. (Renate Rugelj, Bukla 154)

Rebolj, Katja: Narava vedno zmaga : moj poklic je nabiralka in to so moji najljubši recepti. Trzin : samozaložba, 2020.

To je knjiga o divjih rastlinah, zdravilnih plevelih, okrasnem cvetju in pomembnih rastlinah, ki nam jih ponuja lokalna narava. To je kuharska knjiga. Z divjimi in cvetličnimi recepti ter gostujočimi recepti Bineta Volčiča in drugih vrhunskih kuharjev ter nabiralcev. (Emka)

Radinger, Elli H.: Darilo divjine : svoboda, sproščenost, pogum, hvaležnost - narava vsakomur daje tisto, kar potrebuje. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2021.

Elli H. Radinger pripoveduje čarobne zgodbe o tem, s čim vse nas obdaruje divjina: pustolovščinami, sproščenostjo, čudenjem, mirom, temo, medsebojno bližino, vztrajnostjo, zaupanjem, a tudi skromnostjo in strahom. (Mlad. knjiga)

Otmar Diez: NAŠA UŽITNA DREVESA IN GRMI : 81 vrst natančno določiti, pazljivo nabirati, preprosto pripraviti. Kranj : Narava 2019.

V gozdu, domačem vrtu pa tudi v parkih – povsod rastejo drevesa in grmi, ki nas privabljajo s svojimi slastnimi plodovi. Svoj jedilnik lahko obogatimo tudi z brsti, cvetovi, listi in celo z drevesnim sokom. (založnik)

Wenzel, Melanie: Narava zdravi : najboljši recepti iz naravne lekarne za zdravje vse družine. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2021.

Vse bolj se zavedamo, da nam ni treba vedno poseči po tabletah, če nas praska v žrelu, tišči v glavi ali črviči v trebuhu. Telesu in duši raje naklonimo nežno zdravilno moč blagodejnih rastlin. V tem priročniku boste našli več kot 60 preprostih receptov, včasih iz prav presenetljivih naravnih sestavin, ki si jih zlahka kupimo ali naberemo. (Emka)

Perko, Franc: Naš gozd : skrbno gospodarjenje in nega. Ljubljana : Kmečki glas, 2021.

Knjiga prinaša uporabno vsebino za lastnike in upravljalce gozdov. Nekaj pomembnejših poglavij v knjigi: gozdna ekologija, najpogostejše drevesne vrste in njihove značilnosti, nega gozda, kaj vse ogroža naše gozdove, … (Kmečki glas)

Cortese, Dario ; Vrana, Darja: Novice iz divjine. Cerkno : Porezen, 2020.

Knjiga ni le priročnik za nabiranje in praktična delavnica divje hrane v knjižni obliki, po kateri lahko vsak dela samostojno, ampak tudi razširja obzorja sveta kot mislimo, da ga poznamo. (divjahrana.si)

Kunaver, Dušica: Čar gozda v slovenski ljudski dediščini. Ljubljana : Turistično in kulturno društvo Naše gore list : Zavod za gozdove Slovenije, 2020.

Ko se današnja znanost skloni do znanja preprostega ljudstva, a se obenem zaveda, da ima svoje korenine ravno v stoletnih izkušnjah tega istega ljudskega znanja – je to lepo in dragoceno priznanje, ki velja za vse stroke. Tiho medsebojno spoštovanje med znanostjo in ljudskim znanjem odmeva z enako žlahtnostjo, kot če ljudska pesem zazveni s koncertnega odra. (Galarna)

Peter Wohlleben: WOHLLEBNOV VODNIK PO GOZDU : prepoznavanje živali in rastlin - odkrivanje ekosistema. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2018.

Znani gozdar Peter Wohlleben na samosvoj, osvežujoč in nekonvencionalen način predstavi prek 250 gozdnih živali in rastlin. Avtor pojasnjuje delovanje gozdnega ekosistema, pri tem pa kritično obravnava gospodarsko rabo gozdov in ponuja drugačne rešitve. (založnik)

Peter Wohlleben: SKRIVNO ŽIVLJENJE DREVES. : kaj čutijo drevesa, kako se sporazumevajo - odkrivanje skritega sveta. Kranj : Narava, 2016.

V gozdu se dogajajo neverjetne stvari: drevesa se sporazumevajo med seboj. Ljubeče skrbijo za svoj naraščaj in negujejo stare, betežne sosede. Drevesa imajo občutke, čustva in spomin. Zveni neverjetno? Vseeno je res! (založnik)

Peter Wohlleben: SKRIVNE MREŽE NARAVE : kako drevesa naredijo oblake in deževniki krotijo divje svinje. Kranj : Narava, 2018.

Knjiga Skrivne mreže narave prinaša nekaj daljše in bolj osredotočene zgodbe, v katerih avtor slikovito pokaže, kako so v naravi med seboj povezane živali in rastline (ali pa živali med seboj), s čimer pokaže, da je pisani svet živega v veliko bolj razvidnem naravnem ravnotežju, kot bi si morda mislili na prvi pogled. (Bukla)

Héctor Garcia: ŠINRIN - JOKU : japonska gozdna kopel. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2020.

Potem ko sta priljubljena avtorja Héctor García in Francesc Miralles v knjigi Ikigaj razkrila skrivnosti japonskih stoletnikov, v knjigi Ičigo-ičie pa japonsko umetnost doživljanja nepozabnih trenutkov, nam zdaj predstavljata blagodejne učinke šinrin-jokuja ali japonske gozdne kopeli. (Emka)

Likovna in vsebinska obravnava endemičnih in ogroženih rastlinskih vrst v Sloveniji = Ilustrations and descriptions of endemic and endangered plant species in Slovenia. Ljubljana : Botanični vrt Univerze v Ljubljani, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, 2019.

Rudi Beiser: DREVESA IN LJUDJE : zdravilna moč, miti in kulturna zgodovina naših dreves. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2019.

Drevesa in ljudje – že tisočletja gojijo prav poseben odnos. Drevesa niso dajala samo les za gradnjo in ogrevanje, temveč so ljudem nudila tudi zdravilne učinkovine, hrano, zavetje, navdih in še marsikaj. Poleg tega so v njih prebivali bogovi in duhovi. (Mladinska knjiga)

Irena Cerar: KAMNIŠKE PRAVLJIČNE POTI : družinski izletniški vodnik. Ljubljana : Sidarta ; Kamnik : Matična knjižnica, 2015.

Vodnik je rezultat projekta Kamniške pravljične poti, ki ga je od leta 2010 izvajala Matična knjižnica Kamnik (zdaj Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik) v sodelovanju z Ireno Cerar. Knjižnica je med drugim tudi zaradi tega projekta prejela nagrado Slovenske sekcije IBBY 2013 za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja. (Sidarta)

Quing Li: Z GOZDOM DO SREČE IN ZDRAVJA : kako narava krepi telo in duha. Učila International : 2019.

Dr. Qing Li je strokovnjak za gozdno medicino. Z raziskavami je dokazal, kako na nas vpliva bližina dreves; tudi če si zgolj napolnimo dom z rastlinami ali v razpršilnik dodamo eterična olja dreves, lahko občutimo pozitivne posledice: nižji krvni tlak, ublažen občutek stresa, večjo vitalnost in okrepljen imunski sistem. (založnik)

Kolbert, Elizabeth: Šesto izumrtje : nenaravna zgodovina. Ljubljana : UMco, 2018.

S prepletanjem različnih znanstvenih ved avtorica natančno opiše fascinantne živalske vrste, ki so že izgubljene, in predstavi razvoj koncepta izumiranja skozi naravno zemeljsko zgodovino. Kolbertova jasno pokaže, da bo šesto izumrtje najverjetneje najbolj izrazita človekova zapuščina. Vse to nas sili, da premislimo o dveh temeljnih vprašanjih: kaj pomeni biti človek in kako človeštvo spreminja življenje Zemlje. Pulitzerjeva nagrada za najboljšo knjigo na področju stvarne literature. (UMco)

Kajfež-Bogataj, Lučka: Planet, ki ne raste. Ljubljana : Cankarjeva založba, 2017.

Lučka Kajfež Bogataj piše o okoljskih spremembah, ki so posledica človekove dejavnosti in so povezane med sabo. Zajemajo vse od podnebnih sprememb, zakisanja oceanov, tanjšanja ozonske plasti, naglega izumiranja živalskih in rastlinskih vrst do rušenja dušikovega in fosforjevega kroga ter kemičnega in drugega onesnaževanja tal, vode in zraka. (Cankarjeva založba)

Videmšek, Boštjan: Plan B : pionirji boja s podnebno krizo in prihodnost mobilnosti. Ljubljana : UMco, 2020.

Podnebna kriza se stopnjuje. Je sploh še mogoče kaj spremeniti? Avtor knjige in novinar Boštjan Videmšek je skupaj s priznanim fotografom Matjažem Krivicem, odšel na »pot okoli sveta«, da bi našel odgovore, če ti sploh obstajajo. Slovenska knjiga leta 2020. (Emka)

LEPOSLOVJE

McAnulty, Dara: Dnevnik mladega naravoslovca. Ljubljana : UMco, 2021.

V knjigi Dnevnik mladega naravoslovca, nagrajeni z Wainwrightovo literarno nagrado za najboljšo knjigo o naravi (prvi prevod kake knjige s to nagrado v slovenščini), nam Dara McAnulty pripoveduje zgodbo o spreminjanju narave okoli sebe od pomladi do poletja in od jeseni do zime, pa tudi o divjem viharju raznovrstnih misli v svoji glavi. (UMco)

Coben, Harlan: Deček iz gozda. Tržič : Učila International, 2021.

Deček iz gozda avtorja Harlana Cobena je napet triler, v katerem Divjak, mož s skrivnostno preteklostjo, išče pogrešano najstnico. Ameriški pisec kriminalk ljubitelje svojih knjig že skoraj četrt stoletja razveseljuje z novimi deli. Njegove knjige so izšle v triinštiridesetih jezikih in so najbolj prodajane uspešnice v mnogih državah.

Karakaš, Damir: Šumenje gozda. Ljubljana : Beletrina, 2020.

Šumenje gozda je roman o Liki in njenih metamorfozah v obliki mračnih, tihih, trdih, zaprtih ljudi. Čeprav beremo zgodbo družine, o odnosih v njej in njeni vpetosti v družbeno okolje, vas in mesto, beremo tudi o prodoru modernizacije skozi gozdove in čez hribovja, hkrati pa se avtorjevo mojstrstvo kaže v prehajanju od preteklosti k mitom, od realnosti k simbolom in nazaj. (Beletrina

Giono, Jean: Mož, ki je sadil drevesa. Branik : Abram, 1998.

Svetovno znana pripoved ki jo povzema naslov, razvpita tudi po z oskarjem nagrajeni filmski adaptaciji, je kot vsaka dobra pravljica lahko izrazito večplastna. Ima ekološko, socialno in duhovno noto, povedano na enostaven način, z malo besedami. S prastarimi podobami narave budi v nas prvinsko hrepenenje po boljšem, lepšem svetu in nas sprašuje, kaj lahko mi naredimo zanj. Slovenska izdaja je opremljena s prečiščenimi lesorezi Petra Abrama in bogato spremno besedo. (Dobre knjige, Sandra Simoniti)

Emmy Abrahamson: KAKO SE ZALJUBITI V MOŠKEGA IZ GRMOVJA. Izola : Meander, 2020.

Nadvse zabavna zgodba je napisana po resničnih dogodkih. Junakinja Julija živi na Dunaju z mucem Optimusom in poučuje angleščino na jezikovni šoli. Njena soseda je pisateljica, Nobelova nagrajenka Elfride Jelinek, in morda zato tudi Julija sanja o pisateljski slavi. (Bukla)

Holly Ringland: NJENO IZGUBLJENO CVETJE. Tržič : Učila International, 2019.

Alice dopoldneve, še posebej kadar ni doma nasilnega očeta, z mamo preživlja na vrtu, kjer spokojno in predano skrbita za pisano cvetje. Pri devetih letih tragično izgubi starša in mora se odseliti daleč proč od avstralske obale, v središče rdeče puščave, k babici, ki je do tedaj ni še nikoli srečala. Bo trpinčena deklica med neznanimi in prav tako zlorabljenimi ženskami, ki delajo na babičini cvetlični kmetiji, zmogla zaceliti svoje rane in zaživeti polnovredno življenje? (Bukla)

Elizabeth Gilbert : PEČAT STVARJENJA. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2014.

Alma Whittaker, raziskovalka mahov v devetnajstem stoletju, je večino svojega življenja preživela na posestvu Bela poljana v Pensilvaniji. Odnos s slikarjem orhidej Ambrosom je oba spremenil. Uveljavila se je v moškem znanstvenem svetu, kjer je razvijala teorijo evolucije. Elizabeth Gilbert je sicer zaslovela z romanom Jej, moli, ljubi.

Adam Foulds: BLODNJAK PREBUJENJA. Ljubljana : Sanje, 2019.

Zgodovinska pripoved je umeščena v angleško podeželje 19. stoletja, kjer sredi prelepe, z bukovimi gozdovi obdane pokrajine dr. Matthew Allen vodi psihiatrični sanatorij. Dom družine Allen ter zgradbe za bolnike so v neposredni bližini, tudi psihiatrova žena in njuni štirje otroci brez predsodkov komunicirajo s pacienti. (Dobre knjige)

Henry David Thoreau: WALDEN : Življenje v gozdu : 1854. Ljubljana : Sanje, 2016.

Osebna izpoved neodvisne misli, socialni eksperiment (ki naj odjekne v širšo družbenost), raziskovanje duhovne poti, satira – Walden: Življenje v gozdu je kulten izdelek Henryja Davida Thoreauja (1817), ameriškega pisatelja, pesnika, filozofa, naturalista, zgodovinarja in enega od utemeljiteljev državljanske nepokorščine. (založnik)

Edna O'Brien: V GOZDU. Ljubljana : Modrijan, 2019.

Roman V Gozdu je v domači Irski zavoljo svoje kontroverznosti dvignil ogromno prahu. Osrednji protagonist romana je Michen O'Kane. Po materini smrti svojo mladost preživi v peklu prevzgojnih institucij, ki ne uspejo izpolniti svojega poslanstva. (Dobre knjige)

Thomas Hardy: GRACE MELBURY : gozdna zgodba. Dob : Miš, 2019.

Gospod Melbury je uspešen lesni trgovec v idilični vasici sredi dorsetskih gozdov. Za roko ljubke edinke Grace se potegujeta dva snubca. Roman prelepo opisuje naravo in kmečko življenje na podeželju v 19. stoletju.

Miha Marenče: ZGODBE STAREGA MACESNA. Bašelj : samozal. M. (Mihael) Marenče, 2018.

Avtor v knjigi opisuje zgodbe iz otroštva, hoje po gorah, o delu v Triglavskem narodnem parku in s tem povezanim varstvom narave, razmišljanja o gozdu in gozdarstvu (po poklicu je gozdar). Opisuje tudi svoja čebelarska doživetja ter delo in izkušnje v domačem vrtu. Nekaj misli namenja tudi otrokom.

Vanessa Diffenbaugh: JEZIK ROŽ. Tržič : Učila International, 2011.

Očarljiv, ganljiv in izredno lepo napisan roman, ki spretno prepleta preteklost in sedanjost ter s tem ustvari zvest portret nepozabne mlade ženske, ki s svojim poznavanjem jezika rož pomaga drugim, da spremenijo svoje življenje, in obenem tudi sama preboli svojo težavno preteklost ter na življenje pogleda s svetle plati. (založnik)

Courtney Miller Santo: KORENINE OLJČNEGA DREVESA. Tržič : Učila International, 2016.

Spoznajte Kellerjeve ženske: pet generacij prvorojenk, prebivalk starega oljčnega nasada v Sacramentovi dolini v severni Kaliforniji. Anna, družinska matriarhinja, šteje 112 let in je odločena, da bo postala najstarejši človek na svetu. Čilega telesa in duha je gospodarica Hiše na hribu, ki si jo deli s hčerjo Bets, vnukinjo Callie, pravnukinjo Deb in prapravnukinjo Erin. (založnik)

»Na vrtiljaku hitrega vsakdana je živeti ob in z naravo danes velika sreča in mir. Tega se zavedamo tudi v naši družini. Prav posebno mesto za nas imajo zagotovo tudi drevesa. Že res, da nam v hladnejših dneh prav njihov les iz domačega gozda greje krušno peč, vendar so drevesa za nas še mnogo več. Le korak iz hiše in že te pozdravljajo ti zeleni velikani, najprej v gozdu nad našo hišo, kjer si iz starih vej lahko narediš skrivališče, igračo ali novo igro. Malo nižje so lipe v parku, kjer radovedno opazuješ drobne ''šuštarje'', ki plezajo drug po drugem in rišejo rdeče ceste po deblih. Čez travnik nad šolo stoji mogočen hrast, ki vedno rad prisluhne klepetu razigranih najmlajših, če si le vzamejo trenutek, da poleti sedejo v njegovo senco. Ne glede na letni čas se da pod drevesi, pa naj bo hrast, lipa ali smreka, prav fino in v miru prebrat kakšno lepo zgodbo, pravljico. Najlepša pa je pot...mimo vrste dreves do spet novih dreves ali pa nazaj domov, ko vse te zgodbe zaživijo, če si jih med seboj še pripovedujemo. In včasih prav na skrivno s kotički očes oprezamo po stezi, če le ne bo izpod kakšnih korenin pokukal majhen 'škrat'. Priznam, da včasih to počnemo prav vsi, čisto na skrivaj.«

Špela Regulj, etnologinja in kulturna antropologinja, kustos pedagog z družino, Motnik

BRANJE JE ISKANJE 2021—2022

Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik

Ljubljanska cesta 1, 1240 KAMNIK

+386 1 8311 217, +386 1 8312 597

mkk@kam.sik.si

www.kam.sik.si

www.prejmipozdrav.si

www.leksikon.si

Izbor knjig, pregled in kratke vsebine: Milena Glušič, Sabina Zore, Mateja Keber

Fotografije: Daša Keber, Jure Šimunič

Oblikovanje: Mateja Keber

oktober 2021